

GEMILANG 7: SUATU KEGAGALAN ATAU KEJAYAAN DARI SUDUT PROSES PENGURUSAN STRATEGIK?

Zainudin Abu Bakar.
Fakulti Pendidikan
Universiti Teknologi Malaysia
&
Ismail Haji Buang
SK Tambang, Batu 6, Segamat, Johor

ABSTRAK: Pendidikan merupakan suatu usaha berterusan untuk melahirkan insane yang seimbang daripada segi rohani, jasmani, emosi, intelek dan sahsiah. Justru dalam proses pendidikan khususnya pengajaran pembelajaran, pengemblingan tenaga kearah pencapaian matlamat pendidikan perlu sekata. Jurang perbezaan daripada segi peluang dan kemudahan yang dapat diberikan perlulah seimbang dan adil. Tanpa mengira di mana pelajar tersebut bersekolah sama ada di Bandar atau di Bandar, mereka berhak mendapat perkhidmatan dan peluang yang sama. Kertas kerja ini meninjau keberkesanan program Gemilang 7 (G7) yang telah dijalankan di daerah Segamat. Program G7 merupakan usaha pengemblingan sumber pendidikan seperti kemudahan asas, sumber manusia, buku-buku, rujukan, dan lain-lain kemudahan daripada 7 buah sekolah yang telah dikategorikan sebagai sekolah kurang murid. Empat aspek utama yang menjadi fokus kajian ini adalah tahap kemudahan fizikal, tahap

View metadata, citation and similar papers at core.ac.uk

brought to you by **CORE**

provided by Universiti Teknologi

kemudahan dan sumber-sumber tersebut untuk memudahkan proses pengajaran pembelajaran dilakukan. Responden kajian adalah seramai 7 orang adalah merupakan guru besar di tujuh buah sekolah yang dikaji. Data-data telah dikumpul dengan menggunakan soal selidik dan yang dikumpul dan dianalisis secara deskriptif untuk mendapatkan peratus persetujuan responden. Hasil kajian mendapati tahap kemudahan fizikal bagi tiap-tiap sekolah yang terlibat adalah berada pada tahap yang sederhana (51.7%). Manakala aspek sumber manusia, peralatan dan buku-buku rujukan berada pada tahap rendah (masing-masing 21.7%, 38.33%, dan 36.7%). Komen daripada responden pula menjelaskan bahawa perkongsian yang dilakukan (G7) sekurang-kurangnya dapat mengurangkan kekurangan yang dialami oleh sekolah-sekolah mereka yang dikategorikan sebagai sekolah kurang murid (SKM). Beberapa kesimpulan dan cadangan ada juga dikemukakan.

PENDAHULUAN

Pernyataan Menteri Pelajaran Malaysia Dato Seri Hishamuddin tentang pentingnya kesamarataan dalam memberikan kemudahan pendidikan kepada semua rakyat Malaysia menggambarkan pentingnya misi pembangunan modal insane yang seimbang. Apa yang penting ialah kemajuan negara hendaklah disertai oleh kemajuan dalam semua aspek termasuklah pendidikan di kalangan rakyat. Tanpa mengira di mana mereka berada, kemajuan dan pembangunan perlulah dinikmati dan dikuasai secara bersama.

Pendidikan merupakan suatu aspek yang sangat penting kepada pembangunan negara. Ini kerana pendidikan merupakan penyalur kepada modal insane negara. Kecemerlangan pendidikan akan menjamin kecemerlangan dalam sesebuah negara. Justru itu pembangunan pendidikan perlulah mengambil kira semua aspek tanpa mengira di mana lokasi sesebuah sekolah berada. Satu permasalahan yang sentiasa menjadi pokok perbincangan utama ialah kecemerlangan pendidikan antara bandar dan luar bandar. Banyak kajian telah dijalankan untuk melihat perbezaan pendidikan antara bandar dan luar bandar (lihat Mohd Hisham, 2000; Siti Sara, 2000; Suryanti, 2000; Lim Geok Ping, 2003). Didapati bahawa jurang pendidikan antara sekolah bandar dan luar bandar masih ketara terutamanya daripada aspek kemudahan-kemudahan asas dan sumber pendidikan.

Salah satu jenis sekolah yang sentiasa menghadapi masalah kekurangan kemudahan asas dan sumber pendidikan adalah sekolah kurang murid (SKM). SKM adalah satu jenis sekolah yang dikategorikan sebagai sekolah yang mempunyai murid seramai kurang daripada 150 orang. Sekolah ini pula dibahagikan kepada dua kategori iaitu Gred A dan Gred B. Gred A merupakan sekolah yang mempunyai jumlah pelajar seramai antara 101 – 150 orang dan mempunyai asrama manakala Gred B merupakan sekolah yang mempunyai pelajar seramai kurang daripada 100 orang dan tidak mempunyai asrama. Kedua-dua gred sekolah ini sering menghadapi masalah iaitu kekurangan kemudahan asas, kekurangan sumber guru, sumber buku dan rujukan dan lain-lain aspek pendidikan.

Sekiranya permasalahan ini tidak ditangani dengan bijaksana, matlamat pendidikan kebangsaan ingin berlaku adil kepada semua pelajar tidak akan tercapai. Sekolah-sekolah yang mempunyai kelengkapan yang mencukupi (biasanya berada di bandar) akan terus meninggalkan rakan-rakan mereka yang tidak mempunyai kelengkapan yang mencukupi (yang biasanya berada di kawasan luar bandar). Keadaan ini sebenarnya tidak dapat menggambarkan perbezaan sebenar pelajar-pelajar. Mereka yang berada di luar bandar, walaupun menghasilkan pencapaian yang rendah, belum bermakna mereka tidak mampu jika dibandingkan dengan rakan-rakan mereka yang berada di bandar. Banyak kajian telah menunjukkan bahawa jurang perbezaan yang wujud dalam aspek pencapaian antara sekolah bandar dan luar bandar lebih banyak dipengaruhi oleh faktor-faktor kemudahan asas, sumber manusia, persekitaran, dan juga kemudahan buku-buku rujukan (lihat Ain Ahmat, 1999; Prasanna, 1998; Noor Akmalwati, 2000; Haleefa, 2008).

GEMILANG 7: SUATU KEGAGALAN ATAU KEJAYAAN DARI SUDUT
PROSES PENGURUSAN STRATEGIK?

Program Gemilang 7 (G7)

SKM secara umumnya perlu menyahut cabaran era globalisasi serta ledakan maklumat dan teknologi yang semakin hebat. Justeru itu, segala kekurangan perlu digerakkan supaya segala hasrat kerajaan mewujudkan sekolah cemerlang akan tercapai. SKM dalam hal ini perlu memastikan prestasi pelajar-pelajarnya berada pada tahap yang tinggi dan mampu bersaing dengan mana-mana sekolah.

Namun begitu dalam situasi sebenar, SKM menghadapi beberapa kekangan yang besar. Antaranya bebanan tugas guru. Kebanyakan guru perlu mengajar dalam jumlah waktu yang tinggi (lihat buku Program G7, 2006). Malah terdapat guru besar yang terpaksa mengajar jumlah waktu 930 minit seminggu. Ada juga pembantu guru besar yang terpaksa mengajar 1290 minit seminggu, manakala guru penolong lain sehingga 1320 minit seminggu. Selain dibebankan dengan kerja-kerja pentadbiran sekolah, jumlah jam pengajaran yang tinggi menyukarkan kualiti pengajaran pembelajaran untuk dikekalkan. Kajian Omar Salleh (2005) mendapati bahawa bebanan tugas yang tinggi akan menyukarkan guru-guru member tumpuan kepada pembinaan bahan pengajaran. Secara tidak langsung akan mempengaruhi kualiti pengajaran guru tersebut.

Kemudahan fizikal yang rendah juga merupakan satu lagi kekangan di SKM. Kebanyakan sekolah kategori ini mengalami kekurangan yang ketara, terutamanya semasa ingin mengadakan aktiviti-aktiviti kokurikulum, termasuklah hari sukan sekolah. Boleh dikatakan kebanyakan sekolah terpaksa menumpang ke sekolah berhampiran untuk meminjam menggunakan kemudahan-kemudahan seperti padang, peralatan, dan lain-lain yang berkaitan. Justeru dalam kajian yang dilakukan oleh Siti Aminah (2003) menunjukkan tentang tahap kemudahan yang rendah akan mempengaruhi minat pelajar-pelajar untuk terlibat secara aktif dalam aktiviti kokurikulum, termasuk sukan.

Kemudahan kelas yang bersih juga sangat penting untuk memastikan proses pengajaran dan pembelajaran dapat dijalankan dengan baik dan berkesan. Oleh kerana SKM sentiasa menghadapi masalah kemudahan bilik darjah yang ketara ia sedikit sebanyak mempengaruhi prestasi pelajar-pelajarnya. Ini sesuai dengan kajian yang dijalankan oleh Siti Nur Kamariah (2007) yang mendapati bahawa kelas yang bersih dan lengkap mempengaruhi proses pembelajaran pelajar.

Kekurangan yang dihadapi telah memungkinkan beberapa kaedah untuk dilaksanakan. Program Gemilang 7 merupakan salah satu cara untuk mengatasi kekurangan SKM dalam aspek-aspek antara lain sumber manusia, kemudahan asas, buku dan sumber rujukan. Program ini merupakan perkongsian pintar tujuh buah sekolah yang dikategorikan sebagai kurang murid di zon kurikulum 1, daerah Segamat. Perkongsian ini telah dimulakan sejak tahun 2005 hinggalah sekarang (sila rujuk buku Program Gemilang 7, 2006). SKM yang terlibat adalah:

1. SK Spang Loi, Batu Anam,
2. SK Balai Badang, Batu Anam,
3. SK Tambang, Batu Anam,

GEMILANG 7: SUATU KEGAGALAN ATAU KEJAYAAN DARI SUDUT
PROSES PENGURUSAN STRATEGIK?

4. SK Mensudut Pindah, Batu Anam,
5. SK Mensudut Lama, Batu Anam,
6. SK Kampung Awat, Batu Anam,
7. SK Kemedak, Batu Anam.

Antara objektif yang menjadi fokus kepada pembentukan program ini ialah:

1. mewujudkan kepimpinan ang berkesan di kalangan G7;
2. menjadikan G7 sebagai penyumbang kepada peningkatan prestasi UPSR;
3. menjadikan G7 sekolah yang gemilang dan berkesan;
4. mewujudkan budaya kerja yang gemilang dan terfokus melalui kepakaran dalaman dan luaran;
5. memupuk semangat kerjasama antara sekolah-sekolah G7 dan masyarakatnya;
6. melahirkan insane yang gemilang dan seimbang daripada masyarakat luar bandar;
7. mewujudkan persaingan yang sihat di kalangan G7 di samping dapat memupuk dan meningkatkan keupayaan jati diri di semua peringkat G7.

Empat perkara utama yang menjadi teras kepada pembentukan program G7 selain daripada meningkatkan prestasi akademik pelajar sekolah-sekolah terlibat adalah perkongsian dalam aspek kemudahan fizikal, sumber manusia, bahan dan peralatan, dan bahan rujukan. Keempat-empat perkara ini merupakan perkara yang asas kepada proses pengajaran dan pembelajaran di sekolah. Perkongsian yang terstruktur membolehkan proses pengajaran dan pembelajaran di sekolah-sekolah yang dikategorikan sebagai kurang murid tersebut dapat melaksanakan proses pengajaran dan pembelajaran dengan lebih sempurna (rujuk Buku Program Gemilang 7, 2006).

Dalam aspek kemudahan fizikal, sebahagian sekolah yang terlibat sememangnya didapati mengalami kekurangan ketara seperti ketiadaan padang permainan, dewan, makmal komputer, dan bilik guru. Daripada tujuh buah sekolah tersebut ada yang mempunyai kemudahan dan ada yang tidak. Justeru perkongsian boleh menjadikan kesemua aktiviti kurikulum dan kokurikulum dapat dilaksanakan.

Dalam aspek sumber manusia didapati keadaan yang sama juga berlaku. Pengagihan guru-guru berkecukupan masih lagi tidak sekata. Kepakaran yang ada terpecah-pecah mengikut sekolah dan perkongsian membolehkan sekolah-sekolah terlibat berkongsi kepakaran. Kelas-kelas bercantum juga terpaksa dilaksanakan bagi membolehkan proses pengajaran pembelajaran dapat dilaksanakan. Bukan sahaja bilangan pelajar yang sedikit malah bilangan guru yang sedikit menyebabkan percantuman kelas dilakukan. Selain daripada itu tugas-tugas perkeranian dan pejabat juga menjadi salah satu tugas yang antaranya terpaksa dilakukan oleh guru-guru.

Begitu juga dalam aspek bahan dan peralatan. Kemudahan alat percetakan, fax, bahan pengajaran, audio video masih lagi ditahap sederhana. Oleh itu perkongsian perlu dilakukan terutamanya melibatkan aktiviti-aktiviti yang besar dan utama seperti perhimpunan, ujian dan peperiksaan setara dan seumpamanya.

GEMILANG 7: SUATU KEGAGALAN ATAU KEJAYAAN DARI SUDUT PROSES PENGURUSAN STRATEGIK?

Kemudahan bahan rujukan juga merupakan salah satu masalah utama di SKM ini. Kelengkapan yang baik dalam aspek ini boleh membantu peningkatan akademik pelajar. Peruntukan yang rendah juga menyebabkan peningkatan kualiti seperti pembelian buku-buku dan lain-lain kemudahan menyukarkan aktiviti tersebut dilakukan. Perkongsian buku-buku dan bahan-bahan rujukan justeru dapat mengurangkan kekangan kekurangan bahan rujukan dan buku-buku pada sekolah-sekolah yang terlibat.

Justeru kajian ini dilakukan untuk menilai keberkesanan pelaksanaan program G7 setelah tiga tahun berlaksananya sejak 2005. Empat aspek yang menjadi fokus kajian adalah sumber manusia, kemudahan asas, buku, dan bahan-bahan rujukan. Selain daripada itu kajian juga akan meninjau permasalahan-permasalahan yang dihadapi semasa proses perjalanan program G7 dijalankan. Beberapa penambahbaikan dan cadangan juga akan dibincangkan.

METODOLOGI

Kajian ini bersifat deskriptif dan tinjauan dengan menggunakan soal selidik sebagai alat pengumpulan data utama. Oleh kerana permasalahan kajian merupakan permasalahan yang masih dan sedang berlangsung, pendekatan soal selidik dinilai sebagai sesuai untuk meninjau pandangan dan pendapat responden yang terlibat. Seramai enam orang responden terlibat dalam kajian ini. Mereka merupakan guru-guru besar yang mengajar di sekolah-sekolah rendah yang terlibat dalam program G7 di zon kurikulum 1, daerah Segamat, Johor. Empat pembolehubah utama telah ditentukan iaitu kemudahan asas, sumber manusia, peralatan dan bahan, dan buku-buku rujukan. Instrumen kajian telah dibina dan dibangunkan untuk menjawab persoalan kajian yang ditetapkan iaitu menilai tahap keempat-empat pembolehubah.

Analisis deskriptif peratus dan min telah dilakukan untuk melihat persetujuan responden. Komen-komen dan pandangan daripada responden juga direkodkan dan dianalisis dengan berpanduan kepada keempat-empat pemboleh ubah dikaji. Komen dan pandangan responden dianalisis dan dilaporkan sebagai menyokong pandangan yang mengatakan SKM menghadapi kekurangan kemudahan.

DAPATAN KAJIAN DAN PERBINCANGAN

Dapatan kajian mendapati bahawa tahap kemudahan di sekolah-sekolah terlibat berada pada paras rendah dan sederhana. Ini dapat dilihat daripada analisis peratus persetujuan yang dicatatkan seperti dalam jadual.

GEMILANG 7: SUATU KEGAGALAN ATAU KEJAYAAN DARI SUDUT
PROSES PENGURUSAN STRATEGIK?

Jadual 1: Peratus Persetujuan Dan Tahap Kemudahan Di SKM G7

Pembolehubah Dikaji	% Persetujuan	Tahap
Kemudahan Fizikal	51.7	Sederhana
Sumber Manusia	21.7	Rendah
Peralatan dan Bahan	38.3	Rendah
Buku dan Bahan Rujukan	36.7	Rendah

Justeru itu perkongsian pintar G7 yang dilaksanakan sangat bermanfaat kepada SKM yang terlibat. Majoriti responden bersetuju bahawa perkongsian G7 telah dapat meningkatkan keberkesanan proses pengajaran pembelajaran di sekolah masing-masing.

“Saya bersetuju dan menyokong penuh perkongsian SKM untuk mencapai kecemerlangan di sekolah” (GB1)

“Saya setuju dengan perkongsian pintar” (GB2)

“Perkongsian ini banyak member kebaikan kepada murid, guru dan ibu bapa” (GB3)

Namun begitu dalam proses perlaksanaannya majoriti responden bersetuju bahawa perlu diadakan penyelarasan dan kerjasama semua pihak. Tanpa elemen ini perkongsian yang dirancang tidak akan mendapat manfaat seperti yang diharapkan.

“Cara perlaksanaannya perlu ditingkatkan. Perbincangan antara guru-guru perlu diadakan selalu” (GB2)

“Ibubapa perlu berkongsi dan dapat bergaul dan mengemukakan pendapat dan saranan yang bernas berdasarkan konsep perkongsian ini” (GB3)

“...Namun begitu perkongsian ini perlulah dilakukan dengan jujur dan ikhlas serta bertanggungjawab demi untuk kemajuan SKM” (GB4)

“Wajar dilakukan dengan lebih terancang dan jitu” (GB5)

Salah seorang responden juga ada mencadangkan pendekatan yang lebih proaktif iaitu “...pertukaran pelajar adalah salah satu cara yang berkesan untuk mengubah suasana persekitaran penggalak pembelajaran serta kecerdasan penerimaan oleh pelajar” (GB6). Ini bermakna perkongsian pintar tidak hanya melibatkan empat aspek yang dinyatakan tetapi lebih bersifat menyeluruh hingga kepada program pertukaran pelajar, guru, dan lain-lain kepakaran supaya proses pembelajaran dan pembelajaran yang diutamakan dapat dicapai.

GEMILANG 7: SUATU KEGAGALAN ATAU KEJAYAAN DARI SUDUT PROSES PENGURUSAN STRATEGIK?

Hasil daripada pengalaman dan kemahiran semasa mengikuti program perkongsian pintar G7 tersebut guru-guru besar telah tampil dengan pelbagai cadangan dan penambahbaikan terutamanya dalam empat pembolehubah yang dikaji (sila rujuk laporan akhir Ismail Buang, 2008).

PENUTUP

Hasil kajian menunjukkan bahawa aspek-aspek kemudahan fizikal, sumber manusia, kemudahan peralatan dan bahan serta buku dan bahan rujukan merupakan antara faktor yang mempengaruhi keberkesanan program perkongsian pintar G7 di zon kurikulum 1 daerah Segamat, Johor. Dapatan ini antara lain memberikan gambaran bahawa keempat-empat aspek dinyatakan telah juga mempengaruhi pencapaian dan prestasi sekolah-sekolah terlibat. Ini selaras dengan kajian-kajian lepas di mana factor-faktor asas seperti kemudahan fizikal, sumber manusia, kemudahan asas lain, dan buku-buku rujukan boleh mempengaruhi prestasi akademik pelajar-pelajar sekolah (lihat Ain Ahmat, 1999; Noor Akmalwati, 2000; Haleefa, 2008).

RUJUKAN

- Ain Ahmat. (1999). Faktor-Faktor Yang Mempengaruhi Pencapaian Pelajar dalam Mata Pelajaran LK: Satu Kajian di SMK Dato Jaafar, Johor Bahru. *Tesis Sarjana Muda*. Universiti Teknologi Malaysia.
- Haleefa Mahmood. (2008). Faktor-Faktor Kelemahan Yang Mempengaruhi Pencapaian Cemerlang Pelajar dalam Mata Pelajaran Rekacipta di Tiga Buah Sekolah Menengah Akademik di Daerah Johor Bahru. *Tesis Sarjana Muda*. Universiti Teknologi Malaysia.
- Lim Geok Ping. (2003). Penggunaan Komputer di Kalangan Guru-Guru KH di SM Luar Bandar Daerah Kuantan, Pahang. *Tesis Sarjana Muda*. Universiti Teknologi Malaysia.
- Mohd Hisham Zahari. (2000). Faktor-Faktor Yang Menyebabkan Ponteng Sekolah di Kalangan Pelajar-Pelajar Tingkatan 4 Sekolah Menengah Luar Bandar dalam Daerah Kuala Kangsar, Perak. *Tesis Sarjana Muda*. Universiti Teknologi Malaysia.
- Noor Akmalwati Abd Rahman. (2000). Kajian Berkaitan dengan Faktor-Faktor Yang Mempengaruhi Pencapaian Pelajar-Pelajar Melayu Tingkatan 4 dalam Mata Pelajaran Matematik Tambahan di SMT Kemaman, Terengganu. *Tesis Sarjana Muda*. Universiti Teknologi Malaysia.
- Omar Salleh. (2005). Penggunaan Bahan Bantu Mengajar dalam Pendidikan Islam di Kalangan Guru-Guru Pendidikan Islam di Daerah Segamat. *Tesis Sarjana Muda*. Universiti Teknologi Malaysia.

GEMILANG 7: SUATU KEGAGALAN ATAU KEJAYAAN DARI SUDUT
PROSES PENGURUSAN STRATEGIK?

- Prasanna Kesavan. (1998). Satu Tinjauan Terhadap Faktor-Faktor Yang Mempengaruhi Pencapaian Mata Pelajaran BI di Kalangan Pelajar Tingkatan 4 di SMK Ulu Tiram, Johor. *Tesis Sarjana Muda*. Universiti Teknologi Malaysia.
- Program Gemilang 7. (2006). Perkongsian Pintar Sekolah Kurang Murid (SKM). Tidak diterbitkan.
- Siti Aminah Ahmad. (2003). Faktor-Faktor Yang Mempengaruhi Ketidakhadiran Pelajar dalam Aktiviti Kokurikulum di SK Sri Skudai. *Tesis Sarjana*. Universiti Teknologi Malaysia.
- Siti Nur Kamariah Rubani. (2007). Permasalahan Pembelajaran di Kalangan Pelajar-Pelajar 3M di SK Sekitar Batu Pahat. *Tesis Sarjana*. Universiti Teknologi Malaysia.
- Siti Sara Hamzah. (2000). Hubungkait di antara Konsep Kendiri dengan Masalah Disiplin di Kalangan Pelajar Tingkatan 2 dan 4 di Sekolah-Sekolah di Kawasan Luar Bandar Kota Tinggi: Satu Tinjauan. *Tesis Sarjana Muda*. Universiti Teknologi Malaysia.
- Suryanti Dewiyana Mohd Jonit. (2000). Persepsi Pelajar Sekolah Luar Bandar Terhadap Aktiviti Sukan di SMK Gelang Patah, Johor. *Tesis Sarjana Muda*. Universiti Teknologi Malaysia.